

KUMMI 21

Nuottinuotta

Oppimisen vaikeudet musiikinopetuksessa -
Teoriaa ja harjoituksia

Johanna Hasu

Toimittaja: Paula Salmi

- Julkaisun tekijä Johanna Hasu on pitkään alalla toiminut pianonsoiton opettaja ja tehnyt väitöskirjan aiheesta oppimisen vaikeudet pianonsoiton opiskelussa
- Väitöskirjan aihe on herännyt käytännön työn tuoman kokemuksen kautta
- Linkki väitöskirjaan:
<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/55574>

Kenelle?

- Musiikkioppilaitosten ja vapaan sivistystyön opettajille
- Koulujen musiikinopettajille
- Musiikin ammattiopiskelijoille
- Oppilaiden huoltajille
- Aikuisopiskelijoille

Nuottinuotan lähtökohdat

- Soiton oppimisen vaikeudet ja niiden huomioiminen erilaisissa musiikinopetustilanteissa
- Oppilaan yksilöllisyyden huomioiminen
- Jokaisen oikeus oppia musiikkia

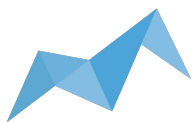
- Tavoitteena tarjota opettajille tietotaitoa ja työkaluja kaikenlaisten oppijoiden opettamiseen ja heidän oppimisen helpottamiseen

- Toimivat opetuksen keinot mahdollistavat jokaisen oppilaan oppimisen ja musiikista nauttimisen omilla ehdoillaan

Nuottinuotan sisältö

- 1) Johdanto:** soiton opiskeluun liittyvää teoria- ja tutkimustietoa
- 2) Opetuksen keinoja:** soiton ja laulun opetuksen periaatteita ja opetuksen keinoja
- 3) Materiaalipankki:** soiton ja laulun opetuksen käytännön harjoitteita ja apuvälineitä

1) Johdanto

- Historiaa: huippusuoritusten perinne, jossa huomio musiikillisessa lopputuloksessa oppimisprosessin, vuorovaikutuksen tai oppimisen ilon sijaan
- Nykyisen opetussuunnitelman (2017) keskiössä oppilaskeskeisyys: oppilaan omien kiinnostuksen kohteiden, lähtökohtien ja tavoitteiden huomioiminen

Musiikin oppimiseen vaikuttavia tekijöitä

- Opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja turvallinen ilmapiiri
- Musikaalisuus
- Tunteet
- Motivaatio
- Minäpystyvyys
- Harjoittelu
- Vanhempien tuki

Musiikin ja oppimisen välinen yhteys

- Musiikkiharrastuksen hyvistä vaikutuksista oppimiseen on paljon tutkimustietoa
- Musiikillinen harjoittelu voi parantaa mm. kielellisiä taitoja, kuten sanojen lukemista, lukemisnopeutta, äänteiden yhdistämistä ja vaikuttaa positiivisesti työmuistiin

Soitonopiskelussa ilmeneviä haasteita

(Hasu, 2017)

- Oppimisen hitaus
- Nuotinluvun vaikeus
- Hallitun soittamisen vaikeus
- Rytminkäsittelyn ongelmat
- Termien ja suuntien sekoittuminen
- Esiintymisjännitys

Oppilaille tärkeitä teemoja soittamisessa

(Hasu, 2017)

- Motivaatio
- Opettajan lämmin asenne ja turvallinen ilmapiiri
- Esiintyminen
- Omien tunteiden ilmaisu ja käsittely
- Harjoittelu
- Oppimisvaikeuden huomioiminen

Oppimisen vaikeudet

- Soiton tai laulun oppimisen haasteet voivat johtua oppimisvaikeuksista tai musiikillisen oppimisen vaikeudesta
- Lievätkin oppimisvaikeudet voivat näkyä soitonopiskelussa oppimisen hitautena ja vaikeutena
- Erilaisten oppimisvaikeuksien vaikutus ja niiden huomioiminen soitonopiskelussa

- Tärkeintä ei ole se, mikä vaikeudet aiheuttaa, vaan se, miten oppilasta autetaan oppimaan ja löydetään hänelle parhaiten sopivia opetuksen keinoja

2) Opetuksen keinoja

*Myönteinen
palaute
harjoittelusta
edistymisestä
riippumatta*

*Oppilaan
kiinnostuksen
kohteet*

*Turvallinen
ilmapiiri*

*Myönteiset
tunnekoke-
mukset*

MOTIVAATIO

Palkitseminen

*Yhdessä
asetetut
tavoitteet*

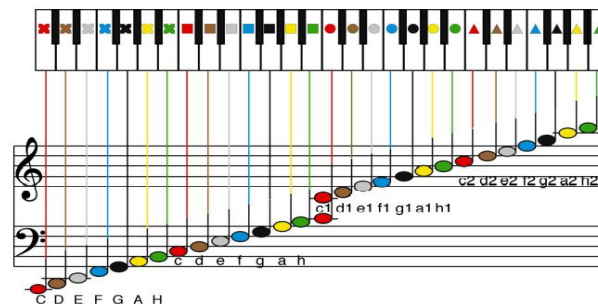
*Opeteltavan
asian
helpottaminen*

*Harjoittelu-
motivaation
tukeminen*

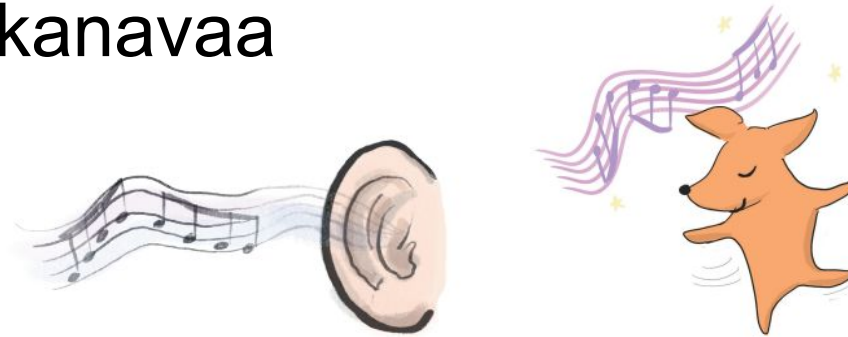
*Välitavoitteet
->
pystyvyyden
kokemus*

- Aito ja oppilasta kunnioittava vuorovaikutus, halu auttaa ja ymmärtää oppilasta
- Opetuksen monipuolisuus
- Nuottikuvan tai visuaalisen materiaalin mukaan ottaminen alusta lähtien, esim. kuvionuotit

- Monikanavainen opetus, jossa hyödynnetään mahdollisimman monta aistikanavaa

- Esiintymisjännityksen hallitseminen: ulkoa muistamisen vahvistamista ja esiintymistilanteen hallinnan harjoittelemista (esim. keskittymisen harjoitteleminen, mielikuvaharjoittelu tai mielessä soittaminen)

3) Materiaalipankki

- “Työkalupakki”, josta on helppo ottaa käyttöön työskentelykeinoja ja opetuksen työkaluja
- Sisältää monipuolisia, yksityiskohtaisesti kuvattuja, konkreettisia harjoituksia

- Nuotinluvun harjoituksia
- Kappaleiden opettelemisen harjoituksia
- Ulkoa soittamisen harjoituksia
- Keinoja ryhmäopetukseen
- Työkaluja ja apuvälineitä: kielelliset ja tarkkaavuuden vaikeudet, puhetta tukevat ja korvaavat menetelmät, apuvälineet, motoriikan harjoittaminen

- Lomakkeita: alkukartoitus ja kysely oppilaalle ja perheelle, tavoitelomake, harjoittelukalenteri
- Kuvallista materiaalia: mm. kirjainkortteja, nuotti- ja nuottiavainkortteja sekä tunnin kulkua kuvaavia kortteja

- Liitteet ovat tulostettavissa myös sähköisessä muodossa

Musiikki kuuluu kaikille !

